

Reflections on the Book of Leviticus

Dr. Avivah Zornberg

Parashat Shemini
The Desire for Desire

1. שפת אמת, ויקרא, הרל"ט

בפסוק וירא כל העם וירונו. ולא כתיב מה אמרו. אבל היא השירה ראשונה שפתחו בני"י בקריעת י"ס שהי' שירה לדורות כמ"ש שם. וע"י החטא נפסק מהם השירה. וע"י התיקון עתה חזרו לבחיל' השירה כנ"ל. ורמז לזה איתא בזוה"ק דמשעת קי"ס לא הוי חדוה כהווא חדוה דיום השמיני ע"ש:

2. רשב"ם ויקרא ט', כ"ג-כ"ד

ויבא משה ואהרן אל אהל מועד: להתפלל שתד האש:

וירא כבוד ה' אל כל העם: כיצד? ותצא אש מלפני ה' מבית קודש הקדשים דרך מזבח הזהב להקטיר קטרת שהוא קודם להקטרת תמיד כדאמרינן במסכת יומא, ושם מצא בני אהרן אצל מזבח הזהב ושרפן, ואחר כך יצא ובא לו על המזבח ותאכל את העולה ואת השלמים:

2. Rashbam: 9:23-24

ויבא משה ואהרן אל אהל מועד, to pray for the heavenly fire to descend

Wherein did this "glory of the Lord" manifest itself?

Fire came forth from before God": from the Holy of Holies first to the golden altar, in order to burn the incense offering there... The fire found Aaron's two sons there, near the golden altar, and it burned them to death. Then the fire went out of the Tabernacle to the copper altar where it "consumed the burnt offering and the fats on the altar.

3. רשב"ם ויקרא י', א

(א-ג). ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא: קודם שיצא האש מלפני ה' כבר לקחו איש מחתתו. להקטיר קטורת לפנים על מזבח הזהב, שהרי קטורת של שחר קודמת לאיברים, ונתנו בהן אש זרה אשר לא צוה אותם משה ביום הזה, שאע"פ שבשאר ימים כתיב "ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח" (ויקרא א' ז'), היום לא ציוה ולא רצה משה שיביאו אש של הדיוט, לפי שהיו מצפים לירידת אש גבוה, ולא טוב היום להביא אש זרה, כדי להתקדש שם שמים שידעו הכל כי אש בא מן השמים כמו שאמר אליהו: "ואש לא תשימו" לפי שהיה רוצה לקדש שם שמים בירידת האש של מעלה.

3. Rashbam: 10:1

ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא before the fire had emanated from the Holy of Holies they each took his own pan planning to offer incense on the golden altar, seeing that this offering precedes (timewise) the disposal of not totally burned leftovers from the previous day's sacrificial meat. They placed "alien" fire on these pans, something which had not been commanded by Moses to be done on this day. Even though on ordinary days the rule of "the sons of Aaron will place in these pans fire on the altar" (Leviticus 1,7) was in effect, this rule did not apply to the day of inauguration, and Moses had not wanted any man made fire to be introduced into the Tabernacle. This was because he expected heavenly fire to manifest itself so that the addition of man-made fire would have completely ruined the impact of the miracle. On this day the name of G'd would be glorified by all the people becoming aware of Divine approval of their offerings, by G'd accepting same by means of heavenly fire We find a parallel to this in Kings I 18,25 when the prophet Elijah on Mount Carmel ordered the priests not to put any fire on the altar.

4. רש"י ט', ב'

(ב) קח לה עגל - להודיע שפפר לו הקדוש ברוך הוא על ידי עגל זה, על מעשה העגל שעשה (ספרא שם, ג; תנחומא שם, ד).

4. Rashi: 9:2

TAKE THEE A CALF — This animal was selected as a sin offering to announce to him that the Holy One, blessed be He, granted him atonement by means of this calf for the incident of the golden calf which he had made (Midrash Tanchuma, Shemini 4)

5. רש"י ט', כ"ג

(כג) ויבא משה ואהרן וגומר - דבר אחר: כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים, ולא ירדה שכינה לישראל, היה מצטער, ואמר: יודע אני שפעס הקדוש ברוך הוא עלי, ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל. אמר לו למשה: משה אחי, כה עשית לי, שנכנסתי ונתבישתי? מיד נכנס משה עמו, ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל (שם, יט).

ויצאו ויברכו את העם - אמרו: "ויהי נעם אדני אלהינו עלינו" (תהלים צ, ז); יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם (ספרא שם, טו). לפי שכל שבעת ימי המלואים, שהעמידו משה למשכן ושמש בו, ופרקו בכל יום, לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נבלמים ואומרים למשה: משה רבנו! כל הטרח שטרחנו - שתשרה שכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עון העגל. לכה אמר להם: "זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'" (לעיל פסוק ו); אהרן אחי כדאי וחשוב ממני, שעל ידי קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכם, ותדעו שהמקום בחר בו.

5. Rashi 9:23

AND MOSES AND AARON CAME, etc. — Wherefore did they now enter the Tabernacle? I have found the following in the “Mechilta d’Miluim,” in the Boraitha that is appended to our Torah Cohanim (Sifra) since the heavenly fire had not fallen to consume the sacrifice, he was uneasy in mind and said: I feel certain that the Holy One, blessed be He, is angry with me and that it is on my account that the Shechinah has not descended for Israel. He therefore said to Moses: “My brother Moses! Do you act thus with me: you know that I have entered into this matter at your bidding and yet I have been put to shame! Moses at once entered the tent with him and they offered prayer and the Shechinah descended for Israel (Sifra, Shemini, Mechilta d’Miluim 2 18).

AND THEY CAME OUT AND BLESSED THE PEOPLE — They said the words that conclude “The Prayer of Moses” (Psalms 90:17): “May the beauty of the Lord our God be upon us” — i. e. May it be God’s will that the Shechinah may rest upon the work of your hands (see Rashi on Exodus 39:43). They invoked just this blessing and not another formula because during the whole seven days of the installation when Moses was setting up the Tabernacle and officiating therein and dismantling it daily the Shechinah had not rested upon it and the Israelites felt ashamed, saying to Moses: “O, our Teacher Moses! All the trouble which we have taken was only that the Shechinah may dwell amongst us, so that we may know that the sin of the golden calf has been atoned for on our behalf!” He therefore had said to them (v. 6): “This is the thing which the Lord commanded that ye should do so that the glory of the Lord may appear unto you” (i. e. only after these offerings will have been brought by Aaron (cf. v. 7) will God’s glory appear unto you). My brother Aaron is more worthy and excellent than I am, so that through his sacrifices and ministration the Shechinah will rest upon you, and ye will thereby know that the Omnipresent God has chosen him to bring His Shechinah upon you.

6. ספרא ויקרא, ח'

"קרב אל המזבח" -- משל למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שנשא אשה, והיתה מתביישת מלפניו. ונכנסה אחותה אצלה. אמרה לה "על מה נכנסת לדבר זה אלא שתשמשי את המלך! הגיסי דעתך ובואי ושמשי את המלך!". כך אמר משה לאהרן "אהרן אחי על מה נתבחרת להיות כהן גדול אלא שתשרת לפני הקב"ה! הגס דעתך ובא ועבד עבודתך!".
ויש אומרים היה אהרן רואה את המזבח כתבנית שור והיה מתירא ממנו. אמר לו משה "אחי, ממנו אתה מתירא!? הגם דעתך וקרב אליו!", לכך נאמר "קרב אל המזבח".

6. Sifra Vayikra 8

“Come close to the altar” (Lev. 9:7): To what can this be compared? To a human king who married a wife. She was shy of him. Her sister came to her and said, Why did you get into this matter if not to serve the king? Steel yourself and come and serve the king! So Moses said to Aaron, Aaron my brother, why were you chosen to be High Priest if not to serve God? Steel yourself and come and fulfill your service!

7. ספרא ויקרא, ג'

"ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת" -- מלמד שאמר לו משה לאהרן אהרן אחי, אף על פי שנתרצה המקום לכפר על עונותיך, צריך אתה ליתן לתוך פיו של שטן. שלח דורון לפניך עד שלא תכנס למקדש שמא ישנאך בביאתך למקדש.

7. Sifra Vayikra 3

"Take for yourself a young calf as a Sin Offering" (Lev. 9:2). This teaches that Moses said to Aaron, Aaron my brother, even though God has been appeased to atone for your sins, you need to put something into the mouth of Satan! Send a gift ahead of you before you enter the Sanctuary, lest he block your path into the Sanctuary.

8. העמק דבר, ט', ז'.

קרב אל המזבח. פירש בתו"כ הגס דעתך וקרב. דכאן אי אפשר לפרש בזריזות. שזה אי אפשר לצוות באשר תלוי בתכונת הנפש. אם משיג כח הזריזות בשעה זו. אלא באשר היה אהרן ירא לגשת אל המזבח א"ל משה הגס דעתך וקרב. ובירושלמי ברכות פ"ד וכ"ה בב"ר זה שהוא עובר לפני התיבה אין אומרים לו בא ועשה אלא בא וקרב. ופירש מלשון מלחמה נגד המסטינים ומזה נקרא בכלל שם קרבן מלשון קרב ומלחמה וכמו שאמרו חז"ל (ב"ב קכג, א) על עבודת התפלה בחרבי ובקשתי בצלותי ובעותי ע"ש בהרחב דעת. וכן פירש כאן קרב אל המזבח. ואין הצווי מיוחד לאהרן לבדו אלא גם לדורות.

9. דברים רש"י, א', כ"ז

ותרגנו. לשון הרע, וכן דברי נרגן, אדם המוציא דבה: בשנאת ה' אתנו. והוא היה אוהב אתכם, אבל אתם שונאים אותו, משל הדיוט אומר: מה דבלבך על רחמך מה דבלביה עלך: בשנאת ה' אתנו הוציאנו מארץ מצרים. הוצאתו לשנאה היתה, משל למלך בשר ודם שהיו לו שני בנים, ויש לו שתי שדות אחת של שקיאה ואחת של בעל, למי שהוא אוהב נותן של שקיאה, ולמי שהוא שונא נותן לו של בעל, ארץ מצרים של שקיאה היא, שנילוס עולה ומשקה אותה, וארץ כנען של בעל, והוציאנו מצרים לתת לנו את ארץ כנען:

9. Devarim Rashi 1:27

וּתְרַגְנוּ — This is an expression denoting slander. Similar is, (Proverbs 18:8) “The words of a נִרְגָן” i.e. of a man who brings a false report (Sifrei Devarim 24:1).

BECAUSE THE LORD HATETH US — Really, however, He loved you, but you hated Him. A common proverb says: What is in your own mind about your friend, you imagine is what is in his mind about you (Sifrei Devarim 24:3).

BECAUSE THE LORD HATETH US HE HATH BROUGHT US FORTH FROM THE LAND OF EGYPT — His bringing us forth was out of hatred. A parable! It may be compared to an earthly king who had two sons, and who had two fields, one well-watered; the other arid (dependent upon rain only). To him whom he loved best of his sons he gave the well-watered field, and to him whom he loved less he gave the arid one. The land of Egypt is a well-watered country, for the Nile rises and irrigates it, whilst the land of Canaan is an arid country — and He brought us forth from well-watered Egypt to give us the arid land of Canaan (Numbers Rabbah 17:3).

10. Shir HaShirim Raba א:י

בן עזאי היה יושב ודורש והאש סביבותיו. אזלון ואמרון לרבי עקיבא ר' בן עזאי יושב ודורש והאש מלהטת סביבותיו הלך ואלו ואמר לו שמעתי שהיית דורש והאש מלהטת סביבך אמר לו הן אמר לו שמא בחדרי מרכבה היית עסוק אמר לו לאו אלא הייתי יושב וחורז בדברי תורה ומתורה לנביאים ומנביאים לכתובים והיו הדברים שמחים כנתינתן מסיני והיו ערבים כעיקר נתינתן וכן עיקר נתינתן מסיני לא באש היו נתינתן הה"ד "וההר בוער באש".

10. Shir HaShirim Rabbah

Once as Ben Azzai sat and expounded Torah (doresh), the fire flamed (me-lahelet) around him. They went and told R. Akiva, saying, Rabbi, Ben Azzai is sitting and expounding Torah and fire is flaming around him. He went to Ben Azzai and said, I hear that while you were expounding Torah fire flamed around you? He answered, That is so. He said to him, Were you perhaps engaging in the secrets of the Divine Chariot? No, he replied. I was only combining the words of Torah with one another and then with the words of the prophets, and the prophets with the Writings; and the words rejoiced as when they were delivered from Sinai, and they were sweet as at their original utterance. And was it not in fire that they were originally delivered from Sinai, as it says, "And the mountain burned with fire".

11. ויקרא רבה, כ', ה'

ר' אחא ור' זעירא פתח (איוב לז, א): "אֵף לְזֹאת יִחַרְדּ לְבִי וַיִּתֵּר מִמְקוֹמוֹ" מהו "ויתר" יקפץ כד"א (ויקרא יא, כא): "לנתר בהן על הארץ" אמר הקב"ה לא יהיו בניו של אהרן דומין למטהו שנכנס יבש ויצא לח טיטוס הרשע נכנס לבית קדשי הקדשים וחרבו שלופה בידו גידר את הפרוכת ויצאת חרבו מלאה דם נכנס בשלום ויצא בשלום ובניו של אהרן נכנסו להקריב ויצאו שרופים הה"ד "אחרי מות שני בני אהרן".

11. Vayikra Rabbah

R. Acha and R. Ze'ira opened their discourse with the text: "At this too my heart trembles, va-yatter out of its place" (Job 37:1). What is the meaning of va-yatter? "It leaped." As you read, "to leap upon the earth" (Lev. 11:21). Elihu said, Shall the sons of Aaron not even be like his rod, which entered dry and came out full of sap? The wicked Titus entered the interior of the Holy of Holies with his sword drawn in his hand. He cut into the curtain and his sword came out full of blood. He entered in peace and departed in peace. But Aaron's sons came in to offer incense and came out burned, as is borne out by the text, "After the death of the two sons of Aaron, when they drew near before God, and died."

12. בית יעקב, נח

אבל מי שעדיין לא נתברר הוא צריך כל פעם להכיר עצמו חסר שלמות ומוכרח לבקש מהשי"ת כל שעה שישלים לו חסרונו, ומטעם זה שיכור אסור להתפלל בשביל שאינו מרגיש בשום חיסרון כדאיתא (יומא ע"ה) שכל העולם דומה עליו במישור ולכך אם הוא מתפלל הוא דובר שקרים כנגד השי"ת ואין מקום לתפילה אלא כשמכיר עצמו חסר. והנה מי שיש לו הכרה זו ונמצא בו כח תפילה הוא שומר נפשו שלא יתפשט עצמו בשום טובה יותר מדאי עד שישתכר ויטריד דעתו ביותר כי אזי יהיה אסור לו להתפלל שוב על שלמות מאחר שנשתקע דעתו ביותר באיזה חמדה נדמה לו שאינו חסר כלום, ובכך נזהר שיקבל כל טובה בישוב הדעת ובהארץ פני הנותן שיכיר שהשי"ת הוא הנותן לו.

13. Georges Bataille, Theory of Religion, 43-44:

The thing - only the thing - is what sacrifice means to destroy in the victim .... [It] draws the victim out of the world of utility and restores it to that of unintelligible caprice.... The sacrifice declares: "Intimately, I belong to the sovereign world of the gods and myths, to the world of violent and uncalculated generosity.... I withdraw you, victim, from the world in which you were and could only be reduced to the condition of a thing ....I call you back to the intimacy of the divine world ..."